

Boekbespreking

Alison TREW, 1990. John R. le B. Tomlin's new molluscan names. National Museum of Wales, Cardiff, 101 pp., 10 portretten, 11 pp. foto's van schelpen, handschriften, brieven, etc., prijs paperback £ 16 (per post £ 16.90); te bestellen bij het National Museum of Wales, Cathays Park, Cardiff CF1 3NP, Wales, Groot-Brittannië.

Wederom heeft Alison Trew van het museum in Cardiff de bevindingen van haar malacohistorische studies in boekvorm vastgelegd. Als vervolg van een deeltje over Melvill (1987; zie *Basteria* 52: 8, 1988) is nu een verhandeling over Tomlin verschenen. John R. le Brockton Tomlin bezat de laatste werkelijk grote privéverzameling, die thans de basis vormt van de molluskenafdeling van het museum te Cardiff. Het boek biedt meer dan de titel aangeeft, getuige de inhoud. Na 17 pp. biografie en 15 pp. bibliografie (periode 1882-1953, een fantastisch lange tijdspanne voor iemand geboren in 1864 en overleden in 1954!), gevolgd door enige foto's van type-materiaal (drie schelpen) en etiketten van de talrijke verzamelaars uit Tomlin's kenniskring, volgt de eigenlijke lijst van nieuwe namen, die echter slechts 9 pp. omvat. Hierna komen literatuurverwijzingen die met deze lijst te maken hebben. Het grootste hoofdstuk, totaal 24 pp., heet "Secondary sources of material"; dit is een zeer belangrijke lijst van personen (en instellingen), waarvan zich materiaal in de Tomlin-collectie bevindt. In de regel worden enige bijzonderheden gegeven, vaak met een verwijzing naar een necrologie. Een laatste lijst van literatuur besluit het werk, waarin echter als appendix nog een opsomming van Tomlin's niet-malacologische werken opgenomen is. Immers, ook als entomoloog had Tomlin zijn sporen verdiend; de 'resten' van zijn kevercollectie die hij in 1946 aan het museum te Cardiff schonk, omvatten 82.000 stuks! Tomlin was een aartsverzamelaar, waarvan o.a. ook zijn bibliotheek en brievencollectie getuigen.

Hoewel het geheel er verzorgd en aantrekkelijk uitziet, zijn er helaas toch wel enige tekortkomingen. Wellicht zijn er meer drukfouten dan men gewoonlijk in een dergelijk boek vindt; zo iets heeft de auteur niet altijd in de hand. Het wordt echter anders als men leest op pp. 18-19 "The Pulmonate section contains two copies of *Studies in Ampullaria* by E.G. Alderson ...". Het is onjuist Monterosato als een Fransman te beschouwen. In de lijst van personen worden veel interessante bijzonderheden gegeven; het is soms verbazingwekkend hoe weinig men weet van een aantal mensen. Aan de andere kant bekruipt recensent het gevoel dat de auteur niet altijd voldoende moeite gedaan heeft de beschikbare bronnen na te trekken. Op p. 76 leest men "JUTTING, Tera van Benthams. Information required." Dat is een verdrietige wijze van omgaan met een van onze beroemdste malacologen; de schrijfster van het boek zou het speciale deel van Beaufortia dat aan Tera van Benthams Jutting gewijd is (vol. 11, no. 130-147, 1964) eens op moeten slaan ... Onze paleontoloog Martin (p. 78) komt er nauwelijks minder bekaaid af.

Wat betreft de typen van *Afrivoluta pringlei* Tomlin, 1947, zeker een van de opvallendste soorten beschreven door Tomlin, vermeldt Trew op p. 51 dat het museum te Cardiff twee syntypen bezit. Deze zullen nu als paralectotypen beschouwd moeten worden. Tomlin wees in zijn artikel geen holotype aan, maar een exemplaar geretourneerd naar het Port Elizabeth Museum werd voorzien van een etiket 'type'. Dit werd door ondergetekende gepubliceerd (Ann. Cape Prov. Mus. 3, 1963) als 'holotype', wat incorrect is en dus 'lectotype' moet zijn — automatisch worden nu alle schelpen die Tomlin gezien en mede in zijn beschrijving betrokken had, paralectotypen. Overigens geeft Tomlin slechts de maten van één exemplaar, zodat er eigenlijk geen sprake van paralectotypen zou moeten zijn. Voor andere door Tomlin voorgestelde namen geldt wellicht hetzelfde. Dr. J.A. Pringle, aanvankelijk directeur van het Port Elizabeth Museum, later gedurende lange tijd directeur van het Natal Museum (en in die capaciteit de chef van ondergetekende 1962-1966) is helaas voor Trew ook een onbekende.

Ondanks bovenstaande negatieve opmerkingen, kan samenvattend gezegd worden dat hier wederom een belangrijke bijdrage aan de geschiedschrijving van de malacologie geleverd is. Het is gemakkelijk genoeg kritiek op detailpunten te leveren, dat doet niets af aan het enorme werk dat is verricht om deze gegevens bijeen te brengen en in boekvorm te presenteren. Het ligt in de lijn der verwachting dat het museum in Cardiff nog meer historisch werk op ons gebied zal produceren — wij kijken daarnaar uit met grote belangstelling.

A.C. VAN BRUGGEN